

Fostering New Relational Experience: Clinical Process in Couple psychotherapy

Cheri L. Marmarosh (The George Washington University)

Psychotherapy 2014, Vol. 51, No. 1, 1-6

Článek pojednává o pěstování nové vztahové zkušenosti při terapeutickém sezení a dokládá to příklady z praxe. Nejdůležitější cíle, které má autor článku, psychodynamicky zaměřený terapeut, na mysli při každém sezení, jsou: (1) vcítit se do pocitů páru a usnadnit pocit bezpečí uvnitř sezení, (2) hledat příležitosti k objevení emocí, rozkolů a neuvědomovaných motivací, které udržují odstup ve vztahu a (3) vytvořit novou vztahovou zkušenost v sezení, která má potenciál navodit integrativní vhléd a emocionální blízkost.

Empatické naladění

Dynamičtí i nedynamičtí pároví terapeuti poskytují prostředí, kde oba partneři mohou cítit své emoce, uvažovat nad svými myšlenkami a zažít bytostné pochopení. Zkušenost pochopení emocí podporuje regulaci obtížných emocí, riskování a důvěru, dovoluje každému partnerovi objevit osobní zápasy, které překáží blízkosti mezi nimi, a počítají s nezbytnými opravami vztahových rozkolů. Empatie je rozhodujícím komponentem pro efektivní psychoterapii a je základem pro mnoho odlišných přístupů v párové psychoterapii. Neempatický způsob partnerovy odpovědi souvisí s nárůstem napětí ve vztahu a vyhrocení konfliktu. Vnímání, že partner zkouší skutečně porozumět zkušenosti protějška, je důležitější, než jak dobře je jeden z páru schopný to opravdu udělat. Terapeut se musí ujmout vedení v párové práci, aby usnadnil tuto snahu o empatii projevanou každým partnerem.

Zkoumání pod povrchem

Empatie párového terapeuta se nemá týkat pouze očividných pocitů jedince, ale rozšiřovat se na emoce, které jedinec ještě není schopný cítit nebo vyjádřit. Pro párového terapeuta je důležité si představit a zkoumat skrytou emocionální zkušenost páru, skrytou zranitelnost. Terapeut pomáhá posunout každého partnera z obviňování druhého k poznávání vnitřního boje v každém partnerovi a tato internalizace konfliktu zvýší kapacitu pro empatii a soucítění s druhým. Párový terapeut dále hledá intenzivní konflikty v sezení, protože emocionální intenzita interakcí v páru často poukazuje na významné rozkoly, které pravděpodobně souvisí s hlubšími a významnějšími zraněními. Párová terapie zaměřená na emoce (zdůrazňující intervence, které oslovují zranitelné emoce) usnadňuje více změn ve srovnání s behaviorální párovou psychoterapií (zdůrazňující intervence, které se zaměřují hlavně na změny v chování). Stručně řečeno je pro párového terapeuta rozhodující, aby se díval pod manifestní obsah, přerušil obranné cykly a usiloval o usnadnění nové vztahové zkušenosti v sezení.

Usnadnění integrativního vhledu

Párový terapeut usnadňuje změnu tím, že vytváří bezpečné prostředí, které se liší od toho, co pár v současné době zažívá a co existuje v původní rodině každého z partnerů. V jistém smyslu, párový terapeut podporuje intimnější interakci, kde je vyjádřeno méně obranných afektů a empatie se používá k usnadnění touhy po pocitu být pochopen a opečován. Nově žitá vztahová zkušenost v sezení pěstuje integrativní vhléd. Existují dva odlišné druhy vhledu: (1) Intelektuální vhléd, který

propojuje zkušenosti logicky (např. Když Ti nadávám a ponižuji tě, uvědomuji si, že to pochází z mých vlastních pocitů nedostatečnosti.) a (2) emocionální vhléd, který spojuje intelektuální zkušenost s pocity, které mohou být mimo vědomí (např. Zpočátku vyjadřuji hněv a obvinění vůči tobě, a když se tím zabývám, zažívám bolestné emoce mé vlastní ztráty. Skrze žitou emocionální zkušenost se učím, že tyto pocity existují ve mně, jsou přijatelné a ty mě oslovíš, když jsou vyjádřené). Pro změnu jsou rozhodující oba vhlédy. U párů, které se zaměřují k jejich vnitřním zkušenostem a integrují nové významy jejich emocionálních reakcí, dochází k bližším interpersonálním interakcím a vyřešení konfliktu narozdíl od obviňování.

Pocit bezpečí, který se objevuje, když je terapeut schopný být empatický k páru, zmenšuje obranné tendence a pěstuje reflexi skrytých emocí a zkušeností. Žitá zkušenost větší intimity, zkušenost přemostění přes obranný strach nebo vyhnutí se pěstuje začátek integrativního vhlédu během sezení. Poté, co terapeut přeruší počáteční obranné odpovědi, jedinci z páru jsou schopni se věnovat jeden druhému odlišným způsobem. Jejich zvyšující se zranitelnost vede k větší emocionální blízkosti a schopnosti každého z nich být zvědavější ke konfliktu, který mezi nimi často vzniká.